

'Alledaags geweld' door Eva Keuris

“Dus je moeder waste je haar tot je veertien was?’ vroeg Floor.

‘Ja, maar het was niet raar of zo. Ik bedoel, ik zit in bad, onder het schuim en dan zat zij op de badrand en kamde door mijn natte haar.

Misschien was het wel raar.’

‘Een beetje wel.’”

Het zijn passages zoals de bovenstaande, die de lezers van *Alledaags geweld* van Eva Keuris in eerste instantie op het verkeerde been zetten. De flaptekst van *Alledaags geweld* vermeldt dat Jonah zijn moeder van de ene op de andere dag niet meer wil zien. Als lezer ben je meteen benieuwd wat Heleen, de moeder, voor iets verschrikkelijks heeft gedaan dat haar zoon haar een heus contactverbod oplegt.

In onze huidige maatschappij is volop aandacht voor familiepatronen en het functioneren binnen een gezin. Boeken over familiesystemen gaan als warme broodjes over de toonbank en halen zelfs geregeld de bestsellerslijsten. Ook buiten de behandelkamer valt steeds vaker therapietaal. “Typisch iets voor het jongste kind”, hoorde ik een collega laatst fluisteren over haar leidinggevende, die geen verantwoordelijkheid nam voor zijn fouten. *Alledaags geweld*, het romandebuut van Eva Keuris, weet deze actuele thematiek knap te verwerken tegen de achtergrond van een schijnbaar alledaags leven.

Heleen trouwt op jonge leeftijd met Emile, een beroemde theaterregisseur met een hang naar drank en sterke verhalen. Emile is op zijn beurt opgevoed door zijn alleenstaande oma, omdat zijn moeder was weggelopen en zijn vader kort daarna bezweek aan de drank. Heleen wil een kind van Emile en Emile stemt daarmee in, op de voorwaarde dat Emiles carrière

niet hoeft te wijken voor hun kind. Heleen voedt hun zoon, Jonah, grotendeels alleen op en mag van Emile nauwelijks werken of lang van huis wegblijven. Als Emile sterft aan slokdarmkanker, blijven Heleen en Jonah samen achter. Een golf van opluchting mengt zich met hun verdriet en Jonah en Heleen zijn voortaan op elkaar aangewezen.

Jonah gaat naar het conservatorium en woont als jongvolwassene drie jaar in New York, waar zijn carrière in elektronische muziek een kickstart neemt. Verschillende vriendinnetjes passeren de revue: Iris, een stil meisje met wie hij bijna trouwt, Mirthe en uiteindelijk Floor. Jonah en Floor ontmoeten elkaar tijdens het contactverbod met Heleen, maar dankzij enige digitale stalking krijgt Heleen genoeg mee over het liefdesleven van haar zoon. Met een gebroken hart ziet ze via haar telefoon hoe haar zoon achtereenvolgens gaat samenwonen met Floor, een huis koopt in Loosdrecht op nog geen kwartier afstand van haar, en daarna een kind verwekt. Op Jonahs verjaardag belt Jonah Heleen plotseling op met de vraag of ze wil komen eten. Het etentje verloopt soepel en naderhand legt Jonah de reden van het contactverbod uit: Heleen is zijns inziens te bemoeizuchtig, te opdringerig, te dichtbij. Heleen beredeneert dat Jonah zich maar al te graag laat bemoeieren en vertroetelen, maar dat haar moederliefde ineens wordt uitgelegd als bemoeizucht als zij Jonah een advies geeft dat hem niet bevalt.

In deze nieuwe verstandshoudingen wordt Tobias geboren, de zoon van Floor en Jonah en het eerste kleinkind van Heleen. De geschiedenis herhaalt zich: waar de zorg van Jonah volledig op Heleens schouder lag, zo ziet Floor zich gedwongen haar carrière op te geven ten behoeve van haar pasgeborene. Jonah sluit zich af en vindt het vanzelfsprekend dat Floor hele dagen alleen met Tobias doorbrengt. Ook wordt hij steeds feller en snauwt hij Floor soms toe. De verhoudingen komen op scherp te staan en uiteindelijk besluit Floor haar schoonmoeder, Heleen, in vertrouwen te nemen: ligt het aan haar, vraagt Floor zich af, of zit Jonah fout?

Op deze vraag is geen eenduidig antwoord te vinden. Toch vinden de vrouwen elkaar in hun gedeelde verhalen over hun moeilijke en gebroken mannen. *Alledaags geweld* legt de familiepatronen op ingenieuze wijze bloot, zonder dat het overdreven gemaakt of onecht is. Daarnaast weet Eva Keuris in een kort tijdbestek – een kleine 220 pagina's met groot lettertype – niet alleen het verhaal van Jonah en Heleen te vertellen, maar ook de liefdesgeschiedenis van Floor uiteen te zetten. *Alledaags geweld* is een zowel aangrijpende als ingetogen roman die me nog een tijd zal bijblijven.

Uitgeverij Prometheus, 2023

Pagina's 212

ISBN 978 9044 636 956

Recensie door Lieke Polak, januari 2024